

zaaknummer 2011T478

11 juni 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Broeders van Huijbergen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 9 november 2011. Op 16 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], Algemene Overste.

Op 7 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen, samen met zijn echtgenote, en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur. Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam] voornoemd. Betrokkenen hebben hun standpunten toegelicht.

2. De klacht

2.1. Klager zat in de periode van 1 september 1951 tot april 1954 op het pensionaat [naam] te [plaats], alwaar aangeklaagde werkzaam was als onderwijzer op de basisschool. Na een paar maanden moest klager tijdens bijlessen in de klas van aangeklaagde plaatsnemen. Tijdens het surveilleren in de klas pakte aangeklaagde klager dan af en toe zacht in zijn nek vast of aaide hem over zijn bol. Toen klager ongeveer vier maanden op [pensionaat] was, maakte aangeklaagde hem 's avonds wakker met de mededeling dat hij mee moest komen naar zijn slaapkamer. Aldaar haalde aangeklaagde zijn penis uit zijn broek en liet hem aan klager zien. Aangeklaagde vroeg of klager zijn penis wilde aanraken, dan zou aangeklaagde hetzelfde doen met klagers penis. Daarna nam aangeklaagde de penis van klager in zijn mond en zoog daaraan. Vervolgens duwde aangeklaagde zijn penis in de mond van klager en ging

heen en weer staan wiebelen totdat hij klaar kwam in de mond van klager. Aangeklaagde sommeerde klager om hier met niemand over te praten, anders zou klager direct van school worden gestuurd. Deze gebeurtenissen vonden vervolgens vrijwel wekelijks plaats. Een aantal keren stak aangeklaagde tijdens het hiervoor beschreven misbruik zijn vinger in de anus van klager. Klager durfde niet tegen te strubbelen tijdens het misbruik, omdat hij bang was om van school te worden gestuurd, en het was voor hem onmogelijk om zich aan aangeklaagde te ontworstelen. Eind [redacted] kreeg klager nierproblemen, waardoor hij niet meer op school kon blijven en hij in april [redacted] definitief van school ging. Daarmee eindigde ook het misbruik.

2.2. Klager heeft aanvankelijk nooit met iemand durven praten over het misbruik, ook niet met zijn eerste echtgenote. Als gevolg van het misbruik is klager tijdens zijn eerste huwelijk aan de drugs en drank geraakt. Klager is driemaal opgenomen geweest in een psychiatrische kliniek, maar ook tijdens die opnames heeft hij niet durven praten over het misbruik. Ook zijn tweede echtgenote heeft klager in eerste instantie niets verteld over het misbruik. Sinds 1992 is klager arbeidsongeschikt en ontvangt hij een WAO-uitkering. In 1993, na het zien van een film over seksueel misbruik op een Engelse kostschool, stortte klager in en heeft klager voor het eerst aan zijn huisarts en aan zijn (tweede) echtgenote verteld over het misbruik in zijn jeugd. Klager is sindsdien onder behandeling bij het Riagg en slijkt anti-depressiva. Klager ondervindt veel steun van zijn echtgenote.

2.3. Klager wenst met zijn klacht erkenning te krijgen voor hetgeen hem is aangedaan. Voorts wil klager in aanmerking komen voor financiële compensatie.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Uit het persoonsdossier van aangeklaagde blijkt niets over ongeoorloofd gedrag. Navraag bij een aantal medebroeders van aangeklaagde en bestuursleden van [pensionaat] heeft evenmin informatie over dergelijk gedrag door aangeklaagde opgeleverd. Wel is bekend dat er nog een andere klacht tegen aangeklaagde is ingediend. De Overste concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Uit de uitdraai van de huisarts van klager blijkt dat klager in ieder geval in 1997 met zijn huisarts heeft gesproken over het seksuele misbruik. Daarnaast wordt de klacht van klager ondersteund door de klacht van de heer [naam], zaaknummer 2011T351, die eveneens door aangeklaagde is gedwongen tot orale seks, zowel passief als actief. De Klachtencommissie heeft op 4 april 2012 geadviseerd deze klacht gegrond te verklaren.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon die hij had moeten kunnen vertrouwen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Overste heeft daartoe een eerste stap gedaan door reeds in zijn brief aan klager van 17 mei 2010 namens de Congregatie oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kunnen wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van Broeders van Huijbergen de klacht gegrond te verklaren, het leed van klager te erkennen en (nogmaals) oprecht spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 11 juni 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, W.A.M.C. Mol en mr. F.A.A. Duynstee, bijgestaan door mr. C.A. Murray, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van Broeders van Huijbergen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

zaaknummer 2011T478

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.